

Bruno Sklenovský: dluh, který je třeba splatit

PROKOP TOMEK

Mezi výrazné postavy dějin pronásledování české katolické církve i jejího odporu proti nesvobodě patří římskokatolický kněz Bruno Sklenovský. Dnes pozapomenutá osobnost, člověk neochvějně zakotvený ve víře v Boha, kterou osvědčil během věznění i svým celoživotním působením.

Bruno Karel Leopold Sklenovský se narodil 23. listopadu 1919 v Písku. Jeho rodiče pocházeli z Prostějovska, ale jeho otec Bruno, kapitán čs. armády, působil jako vojenský správce budov v Písku.¹ Zemřel již roku 1938 ve věku 53 let. V témže roce se narodil i jeho druhý syn Otto.

Bruno Sklenovský mladší vystudoval reálné gymnázium v Prostějově a v roce 1938 zahájil studia bohoslovecké fakulty v Olomouci. Po uzavření vysokých škol v listopadu 1939 pokračoval na arcibiskupském bohosloveckém učilišti tamtéž. V listopadu 1942 byl internován a poté transportován do pracovního tábora v rakouském Štýrském Hradci, kde pracoval jako pomocný dělník v závodech Steyer-Daimler-Puch-Werke a kde měl také deset dnů strávit ve vyšetřovací vazbě. Po návratu v březnu 1943 dokončil studia teologie a byl vysvěcen na kněze olomouckým světícím biskupem Mons. ThDr. Stanislavem Zelou. Poté dostal v srpnu 1943 první umístění jako kooperátor do farnosti Moravská Ostrava-Přívoz, kde zůstal do roku 1945.² V říjnu

1945 byl z příkazu olomouckého arcibiskupa Leopolda Prečana z Ostravy-Přívozu odvolán a ustanoven kaplanem kostela sv. Mořice v centru Olomouce. Navíc dostal jmenování sekretářem v kanceláři Arcidiecézní katolické akce (ARKA). Žil tehdy s matkou a bratrem v centru Olomouce, v ulici Na Hradě č. 2.

K jeho prvnímu výslechu na Oblastní úřadovně StB v Olomouci došlo již 16. října 1948. Poté byl ještě propuštěn na svobodu. Zatčení Bruna Sklenovského proběhlo 15. června 1949 v Olomouci. Jestliže se církev od února 1948 snažila stát stranou politického boje v zemi, totalitární snahy nové moci rostly a komunisté chtěli izolovat církevní struktury od Vatikánu a poté vytvořit ovládané národní církve. Právě na jaře 1949 došlo k prvnímu zjevnému střetu, kampaní za vytvoření budoucí církve „pokrokových katolíků“ – tzv. Katolické akce, která kromě názvu neměla s původní stejnojmennou organizací nic společného. Konference československých biskupů na zasedání v Olomouci 7. června 1949 vydala

proti tomuto pokusu o rozkol informativní oběžník. Dne 10. června 1949 se ale v Obecním domě v Praze bez ohledu na to uskutečnil komunisty pečlivě zinscenovaný sjezd „Katolické akce“ a byla spuštěna následná propagační kampaň. V průběhu dalšího jednání biskupské konference v Arcibiskupském paláci v Praze 15. června 1949 přišli příslušníci StB zatknout kancléře arcibiskupské konzistoře Rudolfa Dörnera. Téhož dne byl v Olomouci zatčen P. Bruno Sklenovský a o den později i sekretář olomouckého arcibiskupa Josefa Matochy ThDr. Josef Moštěk.³ Dne 18. června 1949 příslušníci StB v Praze zatklí úředníka pastoračního ústředí pražského arcibiskupství JUDr. Aloise Rozehnal.⁴ Ze zatčených byla později sestavena „skupina 15. červen“. Šlo tehdy o jeden z prvních závažných perzekučních kroků namířených proti katolické církvi. Téhož dne byl datován pastýřský list *Hlas československých biskupů a ordinářů věřícím v hodíně velké zkoušky* a 19. června 1949 byl internován arcibiskup Josef Beran.⁵

1 VÚA - VHA, f. Vojenské kvalifikační listiny, Kvalifikační listina Bruno Sklenovského, nar. 15. 9. 1885.

2 ABS, sb. Správa vyšetřování StB - vyšetřovací spisy MV (dále jen V-MV), vyšetřovací spis a. č. V-7875 MV, podsvazek 1, Protokol sepsaný dne 16. 10. 1948 v kanceláři O StB Olomouc s P. Bruno Sklenovským, Oblastní úřadovna StB v Olomouci. Akce 15. červen (odtud jsou i následující údaje).

3 VAŠKO, Václav: *Neumlčená. Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce II*. Zvon, Praha 1990, s. 67-73.

4 ABS, sb. V-MV, vyšetřovací spis a. č. V-7875 MV, skupinový svazek, Zápis o zatčení Alois Rozehnal, 18. 6. 1949.

5 VAŠKO, Václav: *Neumlčená. Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce II*, s. 74-80.

Ve vazbě StB

Na počátku vyšetřování byl Bruno Sklenovský příslušníky Krajského velitelství StB mučen. Průběh vazby později popsal v návrzích na rehabilitační řízení. Po zatčení v Olomouci ho poprvé vyslýchali během první noci bez použití fyzického či psychického násilí. Musel však používat tendenční výrazy jako „protistátní činnost“, „rozvratná činnost“ a podobně. Druhý den byl předán jiné skupině. K výsledku ho přivedli s tzv. americkými, tedy kovovými svěracími pouty na ruku, která se zařezávala při sebemenším pohybu. Zavázali mu oči a posadili ho na židli. Na druhou židli si musel položit nohy a prostrčit je opěradlem. Sundali mu boty, ponožky a začali s výslechem. Vyšetřovatelů bylo několik. Sklenovský trval na tom, že nedodával internunciature žádné špionážní zprávy. Olomoučtí příslušníci StB bili mladého kněze v klerice obušky do chodidel. Ptali se ho, zda někoho převáděl přes hranice. Byl dál bit, protože nic nepřiznával. Po dvou výpovědích bití skončilo. Nemohl se obout, protože měl nohy oteklé. Odvedli ho k prvnímu vyšetřovateli, o němž ostatní mluvili jako o Rezkovi. Ten ho sice netloukl, ale když si Sklenovský stěžoval, že ho vyšetřovatelé bili do chodidel a nemůže chodit, Rezek odpověděl, že nejspíš spadl ze schodů a že si nedovede vysvětlit, jak se mohl zranit. Vyšetřování v Olomouci trvalo krátce.⁶ Již 19. června ho převezli do Prahy, do věznice StB na Pankráci. Druhý den pokračovaly výslechy. Hned při prvním ukázal vyšetřovateli nohy a prohlásil, že se raději ke všemu přizná. V Praze s ním prý nenakládali špatně po stránce fyzické ani psychické. Po převozu z Olomouce ale chodil o dvou holích a jen s velkými obtížemi. Lékař ho však nevyšetřil a Bruno Sklenov-

Kostel sv. Mořice v Olomouci, kde naposledy Bruno Sklenovský před zatčením sloužil. Historická pohlednice ze třicátých let 20. století.

Foto: Sběrka Michala Ziky, commons.wikimedia.org

ský prý o to ani nežádal. Poslední protokol v Praze je datován 1. září 1949. Někdy v průběhu roku 1950 ho odvezli spolu s ostatními vyšetřovanými do věznice ve Valdicích, kde pokračovalo vyšetřování.⁷ Výpovědi v Praze se většinou týkaly tzv.

zpravodajské činnosti a spolupráce s knězem Antonínem Mandlem a katolickým laikem Aloisem Rozehnalem z Prahy. Snahou StB zjevně bylo vytvoření konstrukce o systematickém sběru údajně špionážních informací o náladách a situaci ve farnostech či

6 ABS, sb. V-MV, vyšetřovací spis a. č. V-7875 MV, podsvazek 1, Protokol sepsaný dne 16. 10. 1948 v kanceláři O StB Olomouc s P. Bruno Sklenovským, Oblastní úřadovna StB v Olomouci, s. 44-49.

7 NA, f. Generální prokuratura - nezpracováno, sp. zn. 17Tr 00110/68, Protokol sepsaný u Městského soudu v Praze 15. 9. 1969, Bruno Sklenovský, administrátor ve Vlkoši.

o perzekučních krocích státní moci a jejich centralizování v Praze na arcibiskupství a internunciaturu.⁸ V prosinci 1950 se podle jednoho protokolu Bruno Sklenovský nacházel ve věznici Praha-Ruzyně. Nakonec strávil ve vazbě celkem jeden a půl roku, z torzovitého vyšetřovacího spisu však bohužel nelze průběh jeho vazby lépe rekonstruovat.

Pater Sklenovský požádal v roce 1968 o rehabilitaci i z důvodu hrubého porušování procesních předpisů. Při té příležitosti shrnul své zkušenosti s vyšetřovateli komunistické StB následovně: [...] *Po předání do vazby do Ruzyně byl jsem svazován po celé hodiny i dny do trojúhelníku tak, že ruce a nohy mi byly svazovány nazad, a v tomto koželci byl jsem držen po celé hodiny. Když jsem musil jít na stranu, musel jsem tlouci hlavou do dveří. Jindy musil jsem po celé dny od rána až do noci chodit bez ustání po cele až do úpadu. Před výslechy byly mi zavazovány oči a ucpávána ústa a pak jsem byl bit. Jednu dobu jsem měl dojem, že do kávy je něco přidáno, a měl jsem podezření, že jde o drogy, které mají oslabit mou vůli a intelekt. Odmítl jsem proto kávu pít. Proto mě několik příslušníků vězeňské stráže v Ruzyni přepadlo, svázalo, vrazili mi do úst hadici a násilím mi kávu lili do úst. Musil jsem ji pít, abych se nezadusil. V zimě byl jsem držen v nevytápěné cele, jindy opět nedostal jsem stravu, když jsem nevyprávěl podle přání vyšetřujících orgánů. Za těchto okolností jsem s hrůzou očekával každý nový výslech a přisvědčoval jsem ke všemu, co se po mně žádalo.*⁹

Obvinění z násilí při vyšetřování (Sklenovský trpěl již od roku 1943 problémy se žaludkem a žaludeční křeče ho jistě i v důsledku věznění trápily také v dalších letech. K tomu se připojily bolesti nohou, poznamenaných mučením ve vazbě Státní bezpečnosti. Kůže na nich zůstala

již trvale zčernalá až do úrovně kolena.)¹⁰ formálně prověřovala v roce 1969 Inspekce ministra vnitra a její členové shrnuli 27. prosince 1974 své zkoumání s neotřesitelnou jistotou: *Dospěli jsme k závěru, že nynější tvrzení navrhovatelů, a to zejména ThDr. Josefa Moštěka a Bruno Sklenovského, jsou neseriózní a poplatná politické situaci v roce 1968. Ani tehdejší vyšetřovatelé totiž nepotvrdili, že by vůči obviněným používali takových metod, jak oni nyní tvrdí.*¹¹

Připravovaný proces úzce souvisel se snahou o rozbití katolické církve prostřednictvím zásahu proti církevní hierarchii a jejímu „spojení“ s Vatikánem. Podle obžaloby byl Bruno Sklenovský pověřen olomouckým arcibiskupem jakožto spolupracovník tohoto „vyzvědačského štábu“ řídit tzv. vyzvědačskou činnost v obvodu Olomouckého arcibiskupství v koordinaci s činností ThDr. Antonína Mandla a JUDr. Aloise Rozehnal v Čechách. V obžalobě figuroval na třetím místě: *Vybrán pro svoji vyzvědačskou činnost rovněž po zralém uvážení vedoucích představitelů církevní hierarchie u nás a v této funkci setrval až do svého zatčení. [...] Doručoval nebo zařizoval kolportaci tzv. memoranda čs. vládě, které bylo podáno episkopátem republiky, a tato memoranda byla pak veřejně čtena při bohoslužbách v kostelích, aby byl vnesen zmatek mezi drobný lid, vyvolávány provokace a nedůvěra vůči vládě a připraveny předpoklady ke zvratu současných poměrů. [...] Při osobních návštěvách na farách rozdával různě tzv. pastorační pomůcky správcům farností, sloužící k instruktáži jejich podvratné činnosti pod rouškou hájení zájmů církve proti státu. Sklenovský propojoval celou vyzvědačskou síť, řízenou prostřednictvím pražského arcibiskupa a vatikánskou nunciaturou, dále prostřednictvím západních*

*imperialistů na Slovensko, kde byly nejlepší podmínky pro zdar této rozvratné práce. Sklenovský doznává, že provozoval tutéž tr. činnost na Moravě jako Mandl a Rozehnal v Čechách, dával svým vyzvědačům příkazy ke kontrole některých veřejných složek, jako [jsou] Akční výbory Národní fronty a strany KSČ v tom smyslu, aby získané poznatky mohly být využity církevní hierarchií u nás a v zahraničí, přičemž používal starého zkušeného a zaběhnutého církevního aparátu, provozujícího po staletí vyzvědačskou činnost za tímtež účelem, tj. udržeti vládu církevní hierarchie nad celým světem. Doznává, že prováděl vyzvědačství i v T[áborech] N[ucené]P[ráce], v důležitých podnikcích, na dolech a jinde pod záminkou poskytování tam zajištěným duchovním nebo káráncům možnost uspořádání mše svaté a zpovědi. Při tom vyzvídal jako řada jiných zpátečníků podobného druhu okolnosti, mající zůstat v zájmu výstavby a obrany lidu utajeny, aby je mohl předati s hlášením obvyklou cestou do zahraničí. Potvrzuje, že se rovněž snažil zaměřovat na mládež, hlavně z řad pracujících vrstev, a tuto podle starého vyzkoušeného způsobu soustavně ovlivňovat a ohlupovat, aby se stala povolným nástrojem středověkých farizejských intrik a jejich mocipánů. [...] Nikdy nepoznal bídu a tím vykořisťování, takže s dělnickou třídou neměl nikdy nic společného a její zájmy mu byly cizí. Nenáviděl, jak sám řekl, dnešní státní zřízení v Československu. Ve své nenávisti šel tak daleko, že se stal agentem vatikánské špionáže a podporoval snahy vysoké církevní hierarchie pro svržení našeho lidově-demokratického zřízení. [...] sestavoval ilegální oběžníky štvavého a protistátního obsahu, [...] rozmnožoval a rozšiřoval protipokrokové brožury, které nechával sám tisknout. Je to zarytý nepřítel lidově-demokratického zřízení a pracujícího lidu.*¹²

8 ABS, sb. V-MV, vyšetřovací spis a. č. V-7875 MV, podsvazek 1, Zpráva, Velitelství StB vyšetřovací sektor VI, III. skupina, 8. 12. 1950.

9 NA, f. Generální prokuratura - nezpracováno, sp. zn. 17Tr 00110/68, žádost o provedení rehabilitačního řízení, 16. 4. 1969.

10 Archiv autora (dále jen AA), e-mailová korespondence autora s emeritním světitím biskupem olomouckým Josefem Hrdličkou, 7. 1. 2019.

11 NA, f. Generální prokuratura - nezpracováno, sp. zn. 17Tr 00110/68, Věc: Moštěk Josef a spol. - přezkumné řízení a zpráva, 27. 12. 1974.

12 ABS, sb. V-MV, vyšetřovací spis a. č. V-7875 MV, akce 15, červen Sklenovský a spol. Obžalobu podalo Státnímu soudu KV StB Praha

Rok 1950 znamenal počátek otevřeného boje proti katolické církvi s cílem jejího zlomení a podřízení. Vykonstruovaný proces „Zela a spol.“ proběhl ve dnech 27. listopadu až 2. prosince 1950. Antonín Mandl, původně zařazený do procesu „Josef Moštěk a spol.“, v této skupině dostal trest 25 let žaláře.¹³ Konstrukce procesu se během roku a půl od prvních zatčení několikrát změnila. Nakonec se významově posunul a stal se jedním z pobočných procesů k hlavním procesům s tzv. pomocníky biskupů a s představiteli řeholí. Konečnou podobu žaloby, v níž figuroval Bruno Sklenovský až na čtvrtém místě, vypracovala Státní prokuratura 22. prosince 1950 s obžalovanými: Josef Moštěk, Rudolf Dörner, Alois Rozehnal, Bruno Sklenovský a Vladislav Barták. Všichni byli obviněni ze *spolčení spolu navzájem a s vysokou církevní hierarchií k pokusu zničit a rozvrátit lidově demokratické zřízení a společenskou a hospodářskou soustavu republiky zaručené ústavou* a navíc Moštěk, Rozehnal a Sklenovský společně z vyvíjení státního tajemství s úmyslem vyzradit jej cizí moci a také z toho, že je cizí moci skutečně vyzradili. Byly to tedy trestné činy velezrady podle § 1, odst. 1c a 2 zákona č. 231/48 Sb.

a u tří zvláště jmenovaných ještě zvědačství podle § 5, odst. 1 zákona č. 231/48 Sb.¹⁴

Soud

Proces se nakonec konal v Praze ve dnech 19. a 20. ledna 1951. Rozsudkem Státního soudu byli odsouzeni ThDr. Josef Moštěk¹⁵ na deset let žaláře, Rudolf Dörner¹⁶ na čtyři roky, JUDr. Alois Rozehnal¹⁷ na dvanáct let, Bruno Sklenovský na devět let a Vladislav Barták¹⁸ na deset let. U každého z odsouzených soud vyslovil peněžité tresty 10 000 Kčs, tresty propadnutí celého jmění a ztráty občanských práv na deset let (pouze u R. Dörnera na čtyři roky). V průběhu soudního řízení se souzení rozhodně nedrželi předepsaných výpovědí. Všichni ve svých vystoupeních prohlásili, že se ve smyslu obžaloby necítí vinni. Jejich obhájci navrhovali specifikovat údajné závadné části vytýkaných oběžníků a vyslechnout svědky. Státní prokurátor JUDr. Bohumil Ziegler však navrhl odmítnout všechny požadavky obhájců „pro nerozhodnost a nadbytečnost“, což soud přirozeně učinil s tím, že v případě oběžníků *ježto jejich protistátní a nerozhodný obsah je notoricky znám; taktéž zamítá se návrh*

*na slyšení svědků, ježto skutečnosti, k nimž by měli být tito svědkové slyšeni, byly již zjištěny soudem při projednávání věci proti Zelovi a spol., spis č. Ts I/VII 142/50, jehož obsah bude k návrhu státní prokuraturou konstatován.*¹⁹

Odvolání všech pěti odsouzených Nejvyšší soud 12. června 1951 projednal a zamítl.²⁰

Ve vězení

Prvním místem věznění Bruna Sklenovského se od 22. října 1951 stal Trestní ústav Plzeň-Bory, kde ho zařadili na pracoviště „sběrné suroviny“. Hlášení o kázeňských trestech dochovaná ve vězeňském spise ukazují konflikty, které obhájci měli všude, kde ho věznili. Dne 24. června 1952 byl v Plzni-Borech předveden „k raportu“ *pro odmítnutí pracovat. Na dotáz proč nenastupuje do práce říká: Již nechci a nebudu pracovat, jsem Kněz a chci pracovat jako Kněz v kněžství pro církev. Na otázku, kdy se jej ptam, zda si myslí že to zaleží na jeho vůli, odpovídá, že ano, že jej nikdo nepřinutí, aby dělal. Byl již pro podobné delikty trestan, v práce je líný a žádám přísné potrestání. Štábní strážmistr SVS Janeček František.*²¹ Výsledek? Třicet dní samovazby po zaměstnání, dvanáct

(„Akce 15. červen - trestní oznámení“), 18. 1. 1950. Viz též NA, f. Státní prokuratura - nezpracováno, Deník 1KR 122/73, Akce 15. červen - trestní oznámení, 18. 1. 1950.

13 VAŠKO, Václav: *Neumlčená. Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce II*, s. 217-230.

14 NA, f. Státní prokuratura - nezpracováno, Deník 1KR 122/73, obžaloba 22. 12. 1950.

15 ThDr. Josef Moštěk (28. 1. 1913 - 14. 1. 1986). Po absolvování gymnázia v Kroměříži studoval na teologické fakultě v Olomouci, v roce 1937 byl vysvěcen na kněze. Byl kaplanem v Budišově a Olomouci. Roku 1941 byl jmenován prvním arcibiskupským sekretářem arcibiskupa Leopolda Prečana a po jeho smrti roku 1947 zůstal v této funkci i u arcibiskupa Josefa Matochy až do svého zatčení 16. 6. 1949. Propuštěn byl po odpykání trestu 16. 6. 1959 z Nápravně pracovního tábora Leopoldov. Později se vrátil do duchovní služby.

16 P. Rudolf Dörner (17. 4. 1901 - 4. 8. 1976). Vystudoval v Praze gymnázium a teologickou fakultu. Od roku 1925 byl kaplanem v Postupicích, od roku 1926 v Říčanech u Prahy, byl i členem Československé strany lidové (ČSL) a duchovním rádcem mládeže. V roce 1929 byl ustanoven administrátorem fary v Kozlích, okr. Brandýs nad Labem, roku 1934 ve Svémyslicích, kde od roku 1945 působil jako funkcionář ČSL. Naposledy byl kancléřem arcibiskupské konzistoře v Praze. Zatčen byl 15. 6. 1949, z trestu byl propuštěn po jeho odpykání 15. 6. 1953.

17 JUDr. Alois Rozehnal (8. 1. 1922 - ?), vystudoval po válce Právnickou fakultu Univerzity Karlovy (promoval v říjnu 1948). Od prosince 1946 byl sekretářem pastoračního ústředí v Praze. Byl podmíněčně propuštěn 22. 6. 1956. V době Pražského jara se mu podařilo získat místo právníka v dílnách ČSD v Šumperku.

18 Vladislav Barták (28. 12. 1926 - ?), úředník pastoračního ústředí pražského arcibiskupství. Od roku 1946 byl místopředsedou Sdružení katolické mládeže v Praze. Zatčen 23. 9. 1949, propuštěn po odpykání trestu 21. 9. 1959.

19 NA, f. Státní prokuratura - nezpracováno, sp. zn. Vst I 827/49, Zápis, Hlavní přelíčení, 19.-20. 1. 1951.

20 Tamtéž, odvolací řízení sp. zn. To X 75/51 z 12. 6. 1951.

Bruno Sklenovský v roce 1951 ve výkonu trestu. Fotografie prozrazují napětí, se kterým trest snášel.

Foto: NA

tvrdých loží, deset dní poloviční dávky stravy a tři měsíce odnětí všech výhod. Dne 16. července 1952 se Bruno Sklenovský znovu dostal do Trestního ústavu Valdice u Jičína. Zhruba o rok později, 5. září 1953, ho převezli do Ostrova nad Ohří na těžbu uranové rudy. Jak se mu tam dařilo a jak ho hodnotilo vedení tábora, výstižně zachytil nejmenovaný náčelník v posudku k jeho případnému podmíněčnému propuštění z 14. července 1954, který se dochoval ve stejném spisu: *Pracuje v hlubině jako pomocník lamače, pracovní morálka velmi malá, má přímo odpor k práci. Za poslední tři měsíce splnil normu na 19 %, 2 %, 6 %. Nejvyšší výkon, kterého dosáhl ve zdejší P[racovním]Ú[tvaru], je 46 %. Tělesnou práci pro jeho osobu jako kněze odmítá a nejraději by prováděl kněze (sic) mezi ostatními odsouzenými. Ihned po příchodu na zdejší PÚ se projevil jako zarytý nepřítel dnešního lid[ově] demo[kratického] zřízení, odmítal práci a nepracoval, k čemuž sváděl i ostatní odsouzené. Mezi ostatním kolektivem*

snáží se neustále organisovati mše svaté a jiné pobožnosti za tím účelem, aby narušil kázeň a pracovní morálku. Rád vytváří malé skupinky, ve kterých propaguje boj církve proti komunismu a prohlašuje, že komunismus je nepřitelem lidstva. Přes veškerou námahu, která mu je věnována, ukázal se jako nepravdivý (sic), neboť je nepřipustný (sic) jiným názorům. Svoje potrestání neuznává, neb prý mu bylo znemožněno konati dobro mezi lidmi a učiti lidi lásku k bohu. Je neukázněného chování a stále v kolektivu s něčím provokuje, za což byl vícekrát disciplinárně trestán a zařazen do trestního baráku. Povahy je prospěchářské, nechává se od druhých podporovati a ke (sic) schopen využít každého prostředku k dosažení svého cíle. Zdravotní stav: Zdráv. Jmenovaný nevynechá jediné příležitosti, aby dnešnímu zřízení neuškodil, a je velmi nebezpečný, proto jej nedoporučuji k podmíněčnému propuštění.

Z Ostrova nad Ohří byl Sklenovský přemístěn 9. ledna 1955 do pevné trestnice v Plzni-Borech. Jeho chování

to nezměnilo. Od 7. dubna 1955 byl vězněn v Leopoldově, kde ho zařadili na pracoviště Konopa, draní peří. Tam pracoval celý rok 1956 a od února 1957 přešel na opravu pytlů. V Leopoldově byl podle svých slov vězněn s Gustávem Husákem.²² Dne 29. srpna 1955 se podle hlášení k raportu zúčastnil jakési vězeňské vzpoury, za což dostal trest deset dní samovazby. Konflikty s vězňiteli však nebyly jen projevem jeho odvahy. Bruno Sklenovský následky vazby a věznění velmi těžko snášel. Katolický aktivista a politický vězeň Václav Vaško to dosvědčuje ve svých publikovaných vzpomínkách. Podle něj prý často netečně seděl a hleděl ustrašeně před sebe. Občas vstal, vyžádal si ticho a promluvil: *Bratři, proč vlastně tady ještě sedíme? Venku je už svoboda, a nám nikdo nic neřekne! Navrhují, abychom se zvedli a šli domů. Nechal si to ale vždy vymluvit a záchvaty jeho pomatenosti byly krátké.*²³

Od 28. února 1958 strávil zbytek trestu na Mírově, na pracovišti Meop-

21 NA, f. Správa sboru nápravné výchovy (dále jen SSNV) – nezpracováno, osobní spisy vězňů, osobní spis 03893 Bruno Sklenovský, Hlášení ke kázeňskému řízení, 24. 6. 1952 (pravopis byl ponechán v autentické podobě – pozn. autora).

22 AA, dopis Bruna Sklenovského Oldřichu Tomkovi z 21. 10. 1975. G. Husáka se později pokusil navštívit při podání stížnosti v prezidentské kanceláři (viz dále).

23 VAŠKO, Václav: *Ne vším jsem byl rád*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001, s. 226.

ta. Z vězení byl propuštěn přesně po vyměřených devíti letech trestu, 15. června 1958.

Na svobodě

Po propuštění z vězení se do kněžské služby vrátit pochopitelně nesměl a s negativním posudkem pracoval jako topič. Dne 3. března 1960 na něj příslušníci 3. referátu (problematika vnitřní nepřítel) Okresního oddělení Ministerstva vnitra v Olomouci zavědli pozorovací svazek. Do archivu ho uložili asi bez dalších opatření 31. října 1965.²⁴

V důsledku pozitivních změn v době Pražského jara získal Bruno Sklenovský 1. října 1968 po devatenácti letech státní souhlas ke kněžské činnosti. Působil jako administrátor ve Vlkoši u Přerova a současně v Říkovicích jako administrátor *excurrento*. Dnem 1. července 1972 byl přeložen do Písařova v okrese Šumperk. Podle záznamů StB to bylo za „nepřátelské postoje“, protože se jako jeden z organizátorů podílel na nakonec neúspěšném formování katolické organizace Dílo koncilové obnovy.²⁵ Současně spravoval i nedalekou farnost Moravský Karlov – část obce Červená Voda.

Snaha o rehabilitaci

V důsledku přijetí rehabilitačního zákona č. 82/1968 Sb. podali odsouzení v případě „15. červen“ žádost o rehabilitační řízení, Bruno Sklenovský konkrétně 16. dubna 1968. Podrobně v něm doložil, že skutkový stav nebyl zjištěn jiným šetřením než fingováním vyšetřovacích protokolů, nebyli připuštěni svědci obhajovy

by a rozhodnutí se opíralo o uměle zkonstruovaná obvinění. Podobné námitky vznášeli i ostatní odsouzení v procesu.

Dne 24. ledna 1974 Bruno Sklenovský u Městského soudu v Praze po poučení ve smyslu novely rehabilitačního zákona č. 70/1970 Sb. uvedl: *Na svém návrhu na rehabilitační řízení trvám, protože mi jde o to, aby byla zjištěna pravda, a to jak v zájmu mém vlastním, tak v zájmu římskokatolické církve.*²⁶

Dne 15. ledna 1975 Městský soud v Praze případ posoudil. Zasedání prohlásil za neveřejné, protože v projednávaném spisu některé zprávy údajně mají přísně tajný charakter. Soud měl za to, že navrhovatelé se činnosti proti státu podle nepřátelských záměrů episkopátu skutečně dopustili, ale působili jen v podřízených pozicích, a byli proto potrestáni příliš přísně. Zprostil sice Moštěka, Sklenovského a Rozehnalu obvinění z trestného činu vyzvědačství, ale naopak je uznal vinnými z trestného činu podvracení republiky podle § 98/1 trestního zákona. Otázkou zacházení ve vazbě se nezabýval. Josef Moštěk i Bruno Sklenovský dostali nyní po pěti letech a Alois Rozehnal čtyři roky odnětí svobody nepodmíněně a propadnutí majetku jmenovaných ke dni právní moci rozsudku bývalého Státního soudu. Zproštěn obžaloby byl pouze Vladislav Barták.²⁷

Bruno Sklenovský průběh soudního líčení tehdy komentoval slovy: *Dle situace jsem se už dále neodvolal. Morálka soudců prostě není. Vyložené důkazy o legálním postupu církve v letech [19]48/49 se přešly vyloženou eskamotáží připomínající 50. léta. V zájmu*

*pravdy jsem to podnikl a nelituji toho, i když jsem měl při jednání silné křeče.*²⁸

K rehabilitaci tak mohlo dojít až po roce 1989. Usnesením Městského soudu v Praze z 24. října 1990 ve věci rehabilitace odsouzených ThDr. Josefa Moštěka a spol. byl podle zákona č. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci prohlášen za zrušený rozsudek z 20. ledna 1951 a rozsudek Městského soudu v Praze z 15. ledna 1975 a veškerá další rozhodnutí v téže trestní věci. Podle § 2 odst. 2 zák. 119/1990 Sb. o soudní rehabilitaci se zastavilo trestní stíhání odsouzených.²⁹

Spory s úřady urychlily konec Sklenovského povoleného kněžského působení. Koncem listopadu 1973 o tom psal příteli za gymnaziálních studií Oldřichu Tomkovi: *A nyní k mé situaci. Dne 6. 10. při biřmování ve Štitech jsem se dozvěděl z úst [lomouckého] biskupa [Josefa] Vrány, že se na mne hněvá p. kraj[ský] církevní tajemník Karel Partsch z Ostravy pro odvolání ke kraj. soudu v Ostravě, po rozsudku 6 měs[íců] podmínečně na 1 rok v Přerově. Prý mi radil prokurátor, abych se neodvolával, a já se přece chci soudit se státem, bylo další tvrzení. Vše nepravda, biskup to řešil krátce slovy „koho dám nyní do Písařova“. Nemáme pastýře, ale povolné nástroje temných sil, které operují lží a zastrasováním, které má odrazově působit na další vztahy. Rozhodl jsem se 22. 11. pro osobní návštěvu u kraj. [církevního] tajemníka, abych mu řekl pravdu a upozornil na odpovědnost. Rozhovor trval asi 1 hod. a byl otevřený s obou stran. Dověděl jsem se, [...] po stvrzení 2. instancí v Ostravě mi bude odňat stát[ní] souhlas ke kněžské službě. Nemám prý vztah k realitě. Odpověděl jsem, mám vztah, jinak bych nebyl u vás, věřím však, že*

24 Viz <https://www.abscr.cz/jmenne-evidence/> (citováno k 10. 5. 2019) – dotaz k osobě Bruno Sklenovský. Svazek měl registrační číslo 4983.

25 ABS, sb. Svazky kontrarozvědného rozpracování (dále jen KR), svazek a. č. 803897, Návrh na založení svazku, 19. 3. 1985.

26 NA, f. Státní prokuratura – nezpracováno, Deník 1KR 122/73, Protokol sp. zn. 17Tr 110/68, 24. 1. 1974.

27 NA, f. Generální prokuratura – nezpracováno, sp. zn. 17Tr 00110/68, Rozsudek, Městský soud v Praze, 15. 1. 1975.

28 AA, dopis Bruna Sklenovského Oldřichu Tomkovi z 22. 1. 1975.

29 NA, f. Státní prokuratura – nezpracováno, Deník 1KR 122/73, rozsudek sp. zn. Rt 631/90 z 24. 10. 1990. Státní soud Praha sp. zn. Ts I/VIII 41/50, 17Tr 110/68 a Rt 631/90.

v našem zřízení se budou zachovávat zákony, které stát sám vyhlásil. Upozornil mne, že kdo má moc, ten také prikazuje. Napadl mne klacek, ale to jsem neřekl nahlas. Deflovaly v rozhovoru nauky, které vedou k umlčení jednotlivce, jeho práv i povinností, jak je známe z univerzit posledních století, a jejich praktická aplikace v životě. Upozornil mne též, že relace [na mne] z nového působiště jsou stejně negativní jako z předešlého. Dokud je kněžská práce státem povolena, tedy se angažuji, byla má odpověď. Biskup jen navrhuje a my rozhodujeme, kde kdo působí. Zatím od soudu z Ostravy nemám zpráv, dle dokumentace z prvního soudu v Přerově je nemožné mě právně odsoudit, jsem zvědav, co bude dál. Po zbavení [státního souhlasu] jsem prakticky na ulici a nemám, kam bych se nastěhoval. [...] Konzistoř je mrtvá, jak mi to jeden laik krásně napsal, a jsme prakticky bez vedení, které by hájilo podstatné věci pastorační činnosti. Spíše dostaneš odpověď, udělal sis to sám. Co vtělená Pravda? S tou chceme spolupracovat a o tu se opíráme.³⁰

Jistě nebyla náhoda, že v té době znovu projevil o Sklenovského zájem Státní bezpečnost. Dne 4. června 1974 na něj zavedli příslušníci Oddělení StB v Šumperku spis prověřované osoby a spolu s tím i spis nepřátelské osoby³¹ s krycím jménem „Dok“.³²

O státní souhlas přišel po neúspěšném pokusu o rehabilitaci, 15. září 1975. Jak ses již dozvěděl, dostal jsem odnětí stát. souhlasu odb[orem] kult[ury] K[rajského]N[árodního]V[ýboru] v Ostravě dnem 15/9 [19]75. Podal jsem proti tomu odvolání, zatím po stránce právních vad a nezákonnosti

na sekretariát pro věci církevní při M[inisterstvu]K[ultury] v Praze. Aby se věc více osvětlila, zajel jsem též na presidentskou kancelář a odevzdal celý materiál referentovi, president, s nímž jsem seděl v Leopoldově, v ten den opustil Prahu, nemohl jsem tedy s ním osobně věc projednat. Ale domluvil jsem si návštěvu pro případ, že se situace nevyřeší kladně. [...] Vše dal do pohybu na O[kresním]N[árodním]V[ýboru]-Šumperk církv. taj. Karel Jäckel za podpory místního ředitele školy Al[oise] Stejskala, bývalého ministranta. Žádám též předložení všech podkladů a výpovědí, pro ilustraci v červenci 16/7 mi poslal biskup dopis, že z rozh[odnutí] kraj. [církevního] taj. Karla Parsche zůstávám v Písařově, a 28. 8. jeho zástupce Mir[oslav] Bařina rozhodl v opak. Navštívil jsem v červenci náčelníka VB ve Štítech, jehož pracovníci vyslyšeli děti, zřejmě v úmyslu zamlžit terén v Písařově. Pak jsem byl u O[kresního]C[írkevního]T[ajemníka] v Šumperku a vyložil mu celou situaci v otevřeném rozhovoru, pak se všim u biskupa Vraný a nakonec u K[rajského]C[írkevního]T[ajemníka] Bařiny, abych poznal vrchnost a zdůraznil, že se budu všemi prostředky hájit bezpráví. Nejslabší byl hovor s olom. biskupem Vranou, nedá se nic dělat atd., to se nedá popsat. [...] Od 15/10 je sem jmenován se stát. souhlasem p. Ant[onín] Dominik z Liptáně, kde předělal faru na rekolekční dům pro sestry. Zatím je na léčení v Lázních Jeseník a dojíždí jen v neděli oslavovat do Písařova. Nemám se kam stěhovat, tak zůstanu ve farní budově i nadále. Písemná odpověď musí dle zák. dojít do 12/11 t. r., tak čekám. P. Antonín se

zatím také nemůže stěhovat, ale poslali mu tam již nástupce do Liptáně. A tak vidíš, jak rohatý pracuje.³³

Následujícího roku se Sklenovský přestěhoval do domku v Pitárně.

Hlídačem vlaku SV-30

Po ztrátě státního souhlasu se Bruno Sklenovský ocitl ve složité situaci. Neměl práci, prostředky k životu a hrozilo mu i trestní stíhání pro příživnictví. Podniky v okolí Písařova dostaly zákaz ho zaměstnat. Přes jednu farnici z Červené Vody poblíž Písařova však získal práci v Praze. Syn jeho známé, ing. Emil Kesselgruber, byl vedoucím závodu n. p. Železničního stavitelství v Praze a P. Sklenovského znal z kostela v části Červené Vody Moravský Karlov, který Sklenovský v době působení v blízkém Písařově opravoval. Ing. Kesselgruber mu asi rok po odnětí souhlasu opatřil zdánlivě podřadné místo hlídače stavebního vlaku SV-30, stojícího trvale na nádraží v Praze-Dejvicích. Vzhledem k zdravotnímu stavu i blížící se šedesátce by Bruno Sklenovský manuálně pracovat ani nemohl.

Zaměstnání mělo ve skutečnosti řadu výhod. Hlídači sloužili jen ve dnech pracovního volna. Po dohodě se střídajícím kolegou tak Sklenovský mohl dojíždět autem z Písařova do Prahy jen dvakrát měsíčně. Ve voze stavebního vlaku užíval kancelář vedoucího s pracovním stolem a zázemím včetně postele. V ing. Kesselgruberovi získal Bruno Sklenovský nejen mimořádně sympatizujícího nadřízeného, ale i spolupracovníka. Vedoucí měl zase ke Sklenovskému plnou důvě-

30 AA, dopis Bruna Sklenovského Oldřichu Tomkovi z 27. 11. 1973.

31 Evidence tzv. bývalých lidí z roku 1959 byla od roku 1964 nahrazena evidencí „nepřátelských osob“. Podle rozkazu ministra vnitra ČSSR č. 44/1970 „Směrnice o evidování a rozpracování nepřátelských osob“ se do ní výslovně zařazovali i reakční představitelé a ideologové církevní hierarchie, díla koncilové obnovy, tajných řádů, sekt a laického hnutí. Cílem byl přehled a kontrola občanů považovaných za nepřátele a v případě mimořádné situace i jejich internace (známá akce „Norbert“). Viz GRUNTORÁD, Jiří: Akce Norbert. *Securitas Imperii*, 1995, č. 2.

32 Viz <https://www.abscr.cz/jmenne-evidence/> (citováno k 10. 5. 2019) – vyhledávání k osobě B. Sklenovský. Ve spise reg. č. 17174 byl B. Sklenovský veden jako „nepřátelská osoba“ v druhé kategorii nebezpečnosti pod pořadovým číslem 43 v rámci O StB Šumperk. Spis byl 6. 4. 1985 předán Správě StB Praha.

33 AA, dopis Bruna Sklenovského Oldřichu Tomkovi z 21. 10. 1975.

ru, takže ho o víkendech prakticky zastupoval. Zaměstnanci Železničního stavitelství opravovali železniční koleje a nástupiště na území Prahy, ale hlavně koleje v pražském metru. Vykládali také nákladní železniční vozy s materiálem. Za pozdní vyložení však hrozilo vysoké penále. Nepříliš disciplinované osazenstvo stavebního vlaku se podle slov vedoucího skládalo z třetiny z alkoholiků, třetina byla v minulosti soudně trestaná a zbylou třetinu tvořili Romové. Ing. Kesselgruber měl o víkendu jistotu, že hlídač Sklenovský čtyři dělníky určené pro vykládkovou službu po dobrém vzbudí a přesvědčí je, aby šli vagony vyložit. Spolehlivost byla i argumentem v případě kádrových námitek nadřízených. V podniku také měli starší autobus pro dopravu dělníků na stavbu a občas se podařilo domluvit krátký zájezd do NDR nebo do Polska. Jako železniční zaměstnanci mohli také cestovat na dovolenou lehátkovým vagonem. Bruno Sklenovský při takových příležitostech jezdil jako tlumočník. V srpnu 1984 takto se zaměstnanci a jejich rodinnými příslušníky vyrazil na dovolenou k Černému moři, do bulharského Sozopolu. Ing. Kesselgruber jel se Sklenovským také několikrát soukromě do Karl-Marx-Stadtu, Berlína či Krakova. Jak ing. Kesselgruber vzpomíná, Bruno Sklenovský jednal s lidmi slušně, takže ho i ti problémoví měli rádi.³⁴

P. Sklenovský tušil, že může být sledován. Vozil totiž mezi Prahou a severní Moravou náboženskou li-

teraturu a také těžko dostupné léky pro kněze i laiky. Je zřejmé, že se snažil vyrovnat dopad tuhého státního dozoru nad církví a podporovat skrytými cestami její rozvoj. Přestože StB označovala Sklenovského činnost za součást aktivit tzv. nelegální církve, on sám se nepochybně cítil být součástí církve jediné. Nevytvářel nové skryté struktury, ale propojoval osoby duchovního stavu i katolické laiky a získával podporu v zahraničí. Původním zdrojem byly zejména známé německé organizace Kirche in Not (Königstein, diecéze Limburg) nebo Ackerman Gemeinde (Franz Olbert).³⁵

Vzhledem k opatrnosti P. Sklenovského i k časovému odstupu dnes nelze zmapovat rozsah ani všechny formy jeho činnosti. Šlo o podporu materiální, duchovní a humanitární. Materiální podpora spočívala v zprostředkovávání financí ze zahraničí na nákup osobních automobilů a náhradních dílů pro kněze a řeholnice. Dále šlo o nákup a dopravu počítačové a rozmnožovací techniky ze zahraničí, zajišťování finančních prostředků na tisk katolického samizdatu, šíření náboženské exilové i samizdatové literatury, a dokonce i audio- a video-materiálů s duchovním obsahem ze zahraničí. V humanitární oblasti to byly dodávky nedostatkových léků pro kněze, posílané opět ze zahraničí. Zdrojem financí pro nákup automobilů bylo také pražské arcibiskupství, kam to měl z pracoviště vzdušnou čarou asi kilometr. Velkou roli hrály Sklenovského kontakty v německy

mluvících zemích, kde měl rodinné i církevní vazby.³⁶ Pro takto širokou činnost bylo jeho neprivilegované zaměstnání výhodou.

Státní bezpečnost zjistila jen část Sklenovského aktivit. Prostřednictvím odposlechů zaznamenala například jeho kontakty s řeholnicí Miladou, představenou Milosrdných sester sv. Kříže v domově důchodců v Šolínově ulici v Praze-Dejvicích. Působíště řeholnic sledovala Státní bezpečnost, přesto sestra Milada souhlasila, když ji asi v roce 1985 požádal vrátný Arcibiskupského paláce Josef Bláha³⁷ o možnost sloužit bohoslužby P. Sklenovským. Ty probíhaly dvakrát týdně ráno a Sklenovský je kryl návštěvami jednoho pacienta. Řeholnicím také zajistil první kopírku, nejprve malou, pak větší, což jim velmi pomáhalo při rozmnožování materiálů pro katechezi. Sestra Milada ho s odstupem let charakterizovala jako psance.³⁸

Samozřejmě nepřekvapí, že činnost Bruna Sklenovského neunikla pozornosti Státní bezpečnosti. Stalo se tak ale až v březnu 1983, tedy zhruba po šesti letech života v Praze. Příslušníci Správy StB v Praze na něj založili signální svazek návrhem z 1. dubna 1983. Důvodem se staly poznatky získané při „operativním rozpracování“ tzv. nelegální církve na území Prahy.³⁹ Cílem Sklenovského rozpracování nyní mělo být získání dokumentace o činnosti tajné církve, zejména o tajných tiskárnách a spojení na církevní centra v zahraničí.⁴⁰ V téže době StB

34 AA, rozhovor autora s ing. Emilem Kesselgruberem, 6. 3. 2017.

35 Tamtéž, e-mailová korespondence autora s emeritním světícím biskupem olomouckým Josefem Hrdličkou, 7. 1. 2019. TĚTHALOVÁ, Markéta: Knihou proti komunismu. Rozhovor s Franzem Olbertem, organizátorem (nejen) knižní podpory československých duchovních. *Paměť a dějiny*, 2017, roč. 11, č. 4, s. 35–38.

36 AA, rozhovor autora s ing. Emilem Kesselgruberem, 6. 3. 2017.

37 Josef Bláha (29. 10. 1914 – 22. 3. 2002), byl po druhé světové válce členem České ligy akademické. V letech 1968–1991 zastával zdánlivě nevýznamnou, ale ve skutečnosti klíčovou pozici vrátného v Arcibiskupském paláci v Praze a zprostředkoval řadu důvěrných kontaktů v rámci církve. V letech 1973–1989 byl StB rozpracováván ve spise prověřované osoby s krycím jménem „Vrátný“, reg. č. 6504.

38 AA, rozhovor autora se sestrou Miladou (Annou Kopeckou), 6. 4. 2017.

39 Viz <https://www.abscr.cz/jmenne-evidence/> (citováno k 10. 5. 2019).

40 ABS, sb. KR, svazek a. č. 803897 „Vagon“, reg. č. 41652, kategorie signální svazek, Správa StB Praha, 2b. odbor, 5. oddělení. Návrh na založení z 19. 3. 1985 pro činnost podle § 178 tr. zákona (maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi). Vypracoval por. Volf, doporučil náčelník 5. oddělení npor. JUDr. František Šticha a schválil náčelník 2b. odboru kpt. Josef Bahník.

Praha zavedla na Sklenovského i spis „nepřátelské osoby“.⁴¹

Operativce StB npor. Stanislav Volf pak navrhl řadu celkem standardních kroků k rozpracování. Z technických opatření byl významný návrh zavedení tzv. technických úkonů, v tomto případě odposlechu telefonu i kanceláře stavebního vlaku. To se podařilo asi již v květnu 1985. Nakonec „zpravodajsko-technický úkon“ „Přestavba“ (telefonní odposlech) probíhal od 23. května do 17. listopadu 1985 a „Diagram“ (prostorový odposlech) od 17. července 1985 do 20. února 1986. Z něj bylo získáno 65 zpráv.

Záznamy odposlechů telefonů i kanceláře umožnily StB získat určité dílčí informace. Bruno Sklenovský byl však v telefonním styku opatrný a mluvil většinou jen v narážkách. StB tak například zjistila, že navštěvuje řeholnice sloužící v Domově důchodců v Šolínově ulici v Dejvicích nebo si domlouvá schůzky se signatářem Charty 77 a knězem bez státního souhlasu ThDr. Josefem Zvěřinou či významným katolickým laikem a členem Maltézského řádu PhDr. Hugo Rokyta.⁴²

Konkrétnější byl poznatek, díky němuž StB sledovala situaci 25. července 1983. Hugo Rokyta domluvil v Praze schůzku Bruna Sklenovského s bývalým rakouským kulturním

atašé dr. Willi Lorenzem a P. Aloisem Haukem ze SRN. Při setkání si prý Lorenz a Sklenovský předali *hnědou kabelu a bílou igelitovou tašku*. Potom společně odjeli k prodejně Tuzex do Čistovické ulice, kde se setkali se dvěma řeholnicemi, jimž Sklenovský zmíněná zavazadla předal. *Řádové sestry poté odjely s novým vozidlem VAZ combi převozní SPZ X 145-53 směrem na Brno. Před setkáním Lorenz Rokytovi hodnotil Sklenovského jako důležitou osobu, se kterou se musí sejit.*⁴³

StB konstatovala, že Sklenovský udržuje styky s řeholnicemi prakticky na celém území České socialistické republiky, konkrétně ve Fulneku, Choryni v okrese Vsetín, Moravských Budějovicích a Praze. Zajistil nákup auta Lada 1200 Combi za 13 900 tuzexových poukázek pro řeholnici Radimu (viz výše) z Valašského Meziříčí a chystal další podobné nákupy. Měl k tomu síť svých známých katolických laiků, kteří dokázali auta sehnat.⁴⁴

Podle plánu na omezení Sklenovského činnosti ho příslušníci StB chtěli postihnout nikoliv přímo za práci pro církve, ale za neoprávněný prospěch plynoucí ze zaměstnání.⁴⁵

V květnu 1986 Státní bezpečnost vyslechla čtyři zaměstnance Železničního stavitelství a dva katolické laiky, kteří se podíleli na nákupech

automobilů, respektive dodávkách léků ze zahraničí. StB operativní rozpracování Bruna Sklenovského ukončila v únoru 1987. Protože tuzexové poukázky získával od majitelů legálních valutových kont, kardinála Tomáška, rakouského atašé Lorenze a premonstrátského opata Víta Tajovského, nebylo prý možné ho stíhat. Distribuci zakázané literatury se podařilo zadokumentovat jen operativně a další poznatky se nepotvrdily. V dubnu a květnu 1986 tak byl případ ukončen „preventivně-rozkladným opatřením“. Výsledky pěti osob a podniková kontrola potvrdily u Sklenovského neoprávněné pobírání odlučného od ledna 1985 do dubna 1986 v hodnotě 3 904 Kč, a proto byl případ postoupen Místnímu oddělení Věřejné bezpečnosti Vyšehradská ulice Praha 2, odkud byl předán prokuratuře. Ředitelství podniku Železniční stavby následně zajistilo, aby si hlídači nadále nemohli směny podle potřeby výhodně vyměňovat. StB tak prý dosáhla toho, že „objekt“ nemůže dále vykonávat své zaměstnání, protože by musel dojíždět do Prahy častěji. Proto byl svazek uložen do archivu, spis „nepřátelské osoby“ poslán na Oddělení StB Bruntál a záznamy z odposlechů skartovány.⁴⁶

41 Viz <https://www.abscr.cz/jmenne-evidence/> (citováno k 10. 5. 2019) – vyhledávání k osobě Bruno Sklenovský. Spis „nepřátelské osoby“ reg. č. 41462 „Vagon“, nejprve v druhé kategorii nebezpečnosti (pořadové číslo 569) a později ve třetí kategorii nebezpečnosti (pořadové číslo 1297). Spis byl 23. 2. 1988 odeslán na O StB Bruntál, kde byl dále veden jako spis NO pod reg. č. 30761. Spis nepřátelské osoby se k B. Sklenovskému bohužel nedochoval, byl skartován na O StB Bruntál 2. 12. 1989. Většina spisů v kategorii „nepřátelské osoby“ byla StB v prosinci 1989 zničena v rámci ničení důkazů její zločinné činnosti.

42 PhDr. Hugo Rokyta (24. 11. 1912 – 16. 3. 1999), pocházel z česko-rakouské rodiny. Vystudoval FF UK – literární vědy, slavistiku, germanistiku, národopis, dějiny umění. V době první republiky se jako student podílel na křesťansko-demokratické německé účasti na politice republiky. V letech 1939–1945 byl internován v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Od roku 1958 pracoval ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody – měl zásluhy na záchraně řady památek ohrožených komunistickým režimem, vytvořil významné literární dílo v oblasti dějin umění a literární vědy. Získal řadu ocenění zejména v německy mluvícím akademickém prostředí. Dlouholetý člen řádu Maltézských rytířů a aktivní katolický laik. StB na něj vedla osobní svazek „Luk“ reg. č. 19643 od 15. 5. 1980 do konce roku 1989.

43 ABS, sb. KR, svazek a. č. 803897, Záznam č. 1 z akce reg. č. 19643 „Luk“, Člen řádu františkánů (sic) B. Sklenovský – poznatky, 27. 8. 1985.

44 Tamtéž, Záznam, Kontakty duchovního bez st. souhlasu Bruno Sklenovského na řádové sestry v Choryni, okr. Vsetín – inf., 1. 8. 1985.

45 Tamtéž, Návrh na realizaci preventivně výchovného a profylakticko rozkladného opatření v akci „Vagon“, signální svazek č. 41 652, 10. 4. 1986.

46 Tamtéž, Vyhodnocení signálního svazku „Vagon“ reg. č. 41652 s návrhem na uložení do archivu MV. S StB Praha 2b. odbor 4. oddělení, 17. 2. 1987. Svazek byl uložen do archivu 10. 3. 1987.

Podle vzpomínky ing. Kesselgrubera závěry StB nakonec realitě úplně neodpovídaly. Sklenovský sice již nemohl jezdit z Pitárného do Prahy jen dvakrát měsíčně, ale o místo nepřišel. Přesto asi půl roku po „rozkladném opatření“ ve svých 68 letech u Železničních staveb skončil. Vyšetřování nakonec utichlo a nikdo nic neplatil ani nevracel. Jedním z těch, u nichž podniková kontrola zjistila, že neoprávněně pobírají odlučné a jezdí domů, byl totiž mistr, kterého nadřízení nechtěli potrestat. Proto vyvázli bez trestu i ostatní.⁴⁷

Po roce 1989

Po listopadu 1989 se P. Bruno Sklenovský vrátil do kněžské služby. Stal se duchovním správcem na Osoblažsku pro obce Jindřichov, Liptáň, Pitárné, Vysoká, Osoblaha, Staré Pavlovice, Bohušov a Hlinka. Ve věku sedmdesáti let však byla tak rozsáhlá služba pravděpodobně příliš náročná. Závěr života strávil u sester Boromejek ve Městě Albrechtice, kde také 12. ledna 1993 zemřel. Pohřeb se konal 23. ledna 1993 a po obřadu v Liptáni byly ostatky patera Sklenovského, konzistorního rady a člena Svrchovaného řádu Maltézských rytířů, uloženy do rodinného hrobu na hřbitově v Prostějově.

Životní cesta Bruna Sklenovského by neměla být zapomenuta. Byl příkladem osobní odvahy i křesťanského života. V jeho životě bylo hodně statečnosti a odporu, ale také utrpení a příkoří. Nad tím dnes nelze mávnout rukou. Bruno Sklenovský svůj těžký život přetvořil s pomocí víry v úctyhodný počín. A tím obohatil tento svět.

Buď vše trá...

V úterý 12. ledna 1993 odešel v Městě Albrechticích navždy k svému Mistru a Pánu

P. Bruno Sklenovský,

konzistorní rada, farář v Pitárném,
člen Svrchovaného řádu Maltézských rytířů.

Narodil se 23. 11. 1919 v Písku.
Na kněze byl vysvěcen 4. 7. 1943 v Olomouci.
Po dvou letech působení v Ostravě - Přívoze byl povolán do Olomouce jako ředitel kanceláře Arcidiecézní katolické akce a později Pastoračního referátu olomouckého ordinariátu.
Dne 15. 6. 1949 byl zatčen Státní bezpečností a deset roků vězěn.
Po návratu pracoval jako topič. Po uvolnění v r. 1968 vykonával kněžskou službu ve Vlkohři u Přerova. R. 1972 byl přeložen do Písařova a v r. 1975 mu úřady odňaly státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti. Pracoval proto u ČSD v Praze - Dejvicích.
Po listopadových událostech v r. 1989 působil jako duchovní správce na Osoblažsku (Jindřichov, Liptáň, Pitárné, Vysoká, Osoblaha, St. Pavlovice, Bohušov a Hlinka).

Pohřeb se koná
v sobotu 23. ledna 1993.

Po zrušení a rozloučení ve farním kostele v Liptáni v 9 hodin bude převezen do Prostějova: rozloučíme se s ním mší svatou v 14 hodin v kostele sv. Petra a Pavla.
Pak bude uložen do rodinného hrobu.

Kňže
Sklenovského děkanátu

Za příbuzenstvo
Otto Sklenovský, bratr
třída Spojenců 3
772 06 Olomouc

Podle přání zesnulého prosíme, abyste upustili od květinových darů a podle možnosti přispěli křehkým dětem Arcidiecézní Charity v Olomouci: KB Olomouc 681448 - 811/0100
MCMOlomouc

Oznámení o úmrtí Bruna Sklenovského

Foto: archiv autora

47 AA, rozhovor autora s ing. Emilem Kesselgruberem, 6. 3. 2017.